

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Sirelaatare
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 fill.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.
—
Scrisori nefran-
cate se refuză.
—
Manuscripte nu
se inapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Spre țintă.

Acum ori nici odată!
A. Mureșianu.

IV.

(*) Inițierea „Reuniunilor de meseriași” despre cari am făcut pomenire mai înainte trebuie puse în ființă peste tot locul, în tot orașul, unde avem inteligență, cărturari de ai noștri și învățacei de meserii și unde poporul nostru dela sate vine în atingere zilnică cu locuitorii acelor orașe — dar, vezi bine, nu cu mâna goală nici-odată!

»Reuniunile meseriașilor«, de cari credem a avea fericirea să vedem cât mai curând inițându-se una și în Făgăraș, unde să simte lipsa cea mai arzătoare și unde avem astăzi și o frumoasă pleiadă sau cunună de bărbați inteligenți, cărturari cu stare și vază, cari nu ne îndoim pe un moment, sunt în stare a da viață mult doritei »reuniuni de meseriași« — au să aibă legături cu cărturarii tuturor sate-lor din ael comitat, — în care s'au inițiat, căci aceia cunosc apoi mai bine lipsele fiecărui sat, sau ai satelor ai căror locuitori sunt, cunosc starea locuitorilor și meseriile ce ar trebui învățate și de cari neîncunjurat avem lipsă, că așa cu înecetul, zi de zi, să ne pomenim că am ajuns acolo, unde ni-o cere aceasta însemnătatea noastră, ca popor străvechiu al acestei patrii.

Dar spre ajungerea acestei ținte, a acestui înalt și mare scop, trebuie să purtăm o mai mare grijă, ca pân' acum, trebuie ca cei chemați cu toții împreună să pornim o mai temeinică și rodnică lucrare, carea să fie în stare în cel mai scurt timp a împăca și împlini lipsele ce astăzi le avem, ca să nu mai fim nevoiți la ajutorul străinului răuvoitor, care ne iubește până'i dăm banii, iar după ce ne-a luat banii, în semn de recunoștință, ne batjocorește. Curat iubire creștinească!?

Vorba Românului: „Eu îi dau pâne, dânsul dă cu ciomagul în mine!”

Astăzi însă nu este iertat să mai suferim ca cineva fie acela ori și cine, să ne lovească cu pumnul în față, ori cu ciomagul peste spate sau chiar să ne aplice și dee lovituri de — copită!

Nu alergarea după slujbe și »domnii«, cari mai mult ne pun lanțul în »grumazi« să fie ținta noastră mai de căpetenie, fără de a ne gândi mai temeinic, că astăzi toate »domniile« sunt mai mult »slugărnici«, în cari trebuie să joci, cum îți bate »ciurul« celce să dă de »stăpân«, — ci toată grijea noastră să se îndrepte într'acolo, *ca în cel mai apropiat timp să vedem în-jjhebată clasa de mijloc a meseriașilor și neguțătorilor, de care noi Românii avem astăzi lipsa cea mai mare.*

Aici, în acest punct, să fie îndreptată toată luarea aminte a fiilor luminați ai neamului nostru românesc!

Dela deslegerea norocoasă a acestei întrebări de viață atârână ridicarea noastră și asigurarea viitorului nostru.

Un popor, căruia îi lipsește clasa de mijloc, îi lipsește una dintre recerînțele sau condițiile cele mai puternice de viață.

Aceasta lipsă, aceasta lacună sau știrbitură în organizarea, în întoemirea noastră socială, trebuie fără întârziere să o împlinim și să o facem să înce-teze, dacă e să nu ne lipsească nici o condiție de viață ca popor, care voiește să-și păstreze pentru totdeau-na ființa sau individualitatea sa proprie.

Noi, Românii, și mai ales pătura de jos, țărânimea noastră, aceasta temelie puternică a neamului, plugarii și opincarii noștri cei răbdurii, sănătoși și vânjoși, suntem dăruiți dela bunul Dumnezeu cu mulți și dragălași copii. Și acesta'i de altcum un mare dar și bine dela bunul Dumnezeu, și părinților cu copii mulți, sdraveni și binecrescuți, le face numai cinste și mare laudă! Căci de altfel aceasta e și chemarea oamenilor pe pământ, este

poruncă dumnezeiască dată oamenilor celor dintâi în raiu, zicându-le cerescul Părinte: »Creșteți și vă înmulțiți!» Și Doamne! grozav păcătuiesc acelea femei nebune, cari pe ori ce cale cât de păcătoasă și diavolească cearcă — nu arareori cu punerea capului — să scape de aceea sfântă sarcină de a fi și deveni mame, care este vorba cea mai dulce și cea mai scumpă în orișice limbă de pe întreg rotogolul pământului!... Ear sarcina și chemarea de mamă este una dintre cele mai sfinte chemări, atât înaintea oamenilor, cât și înaintea lui Dumnezeu!...

La vechii Evrei, femeia fără copii, femeia stearpă. eră de tot furgisită și trecea înaintea oamenilor de mare păcătoasă.

Tot asemenea la vechii Romani, străbunii noștri, femeile însărcinate să bucurau de mare vază... ear cele ce nu doreau și n'aveau copii — erau desprețuite.

Nu în aceea stă răul, că noi Românii avem mulți copii, că aceea trebuie s'o dorim din tot sufletul, de oarece numai neamurile sau popoarele cari să *înmulțesc mereu*, vor moșteni și domni pământul, iar nici decum acelea cari nu să prăsesc, ceice scad și să împuținează din zi în zi, să potopesc, acelea, mai curând sau mai târziu să vor pierde de pe fața pământului, ca fumul, ca o umbră — ca un vis — ci în altă împrejurare greșită, că nu voim să ne împărțim copiii la feluritele meserii sau ocupațiuni omenești, împărțim mereu fără nici o judecată bucătura de pământ, ce biet avem, pânăce ajungem la — nimica.

Aici, în aceasta îndatinare greșită zace răul cel mai mare, de care însă cu o zi înainte trebuie să ne scăpăm, să ne mântuim ca de un învăț rău, nefolositor și păgubitor totodată, ca din cătușele unui lanț ruginit, dacă voim să ajungem aceea treaptă de înaintare, care să ne asigure viitorul ca popor neatârnat pentru vecii vecilor.

Dar și o clasă puternică de meseriași și neguțători, care să ne facă

cinste și să ne ridice vaza înaintea altor neamuri, încă nu să poate înjgheba cu una cu două.

Spre ținta sau spre scopul acesta ne trebuie o muncă neobosită și temeinică, făcută cu un plan bine precugetat și întocmit.

Frumoase începuturi de laudă s'au făcut și până acum; dar cu atâta n'a fost destul, pentru că cu acestea nici nu s'a putut și nu să poate ajunge marele scop, ce să plănuiește, și nici nu s'au putut și nu să pot împacă multele lipse sau necesități ale unui popor de 3 milioane suflete!

La ajungerea unui astfel de mare scop să recere muncă de câteva zeci de ani, și numai atunci putem fi încredințați, că ne apropiem către ținta ce cu toții dorim să o ajungem.

Însă până la ajungerea țintei dorite de a avea trebuincioasa clasă de mijloc a meseriașilor și neguțătorilor, trebuie să ne examinăm lucrarea noastră zi de zi, săptămână de săptămână și așa mai departe, ca să ne încredințăm pe deplin, dacă mergem înainte, progresăm, ori dacă dăm îndărăpt sau regresăm pe calea cea adevărată, ce duce la mântuire.

Mult au ajutat și până acum, la îmbrățișarea și răspândirea meseriilor, ajutoarele și stipendiile date învățăcelilor și sodalilor de meserii din partea fundațiilor și așezămintelor noastre culturale, cari multor fii săraci și orfani ai neamului nostru li-au dat puțința de a învăța vr'o meserie oarecare și prin aceasta, deschizându-le ochii, le-au

arătat nouă mijloace de câștig, nouă drumuri de înaintare.

Dar cu toate acestea, ce s'a făcut până acum întru ajungerea acestei ținte, nu este de ajuns.

Având în vedere numărul cel mare de copii, ce poporul nostru ar putea da la meserii avem lipsă de înzecit și însutit mai mare număr de ajutoare și stipendii.

Trebuie să ajungem acolo, ca prin întemeierea fondurilor bisericești-școlare statornice să se creeze stipendii și ajutoare pentru elevii meseriași în fiecare sat și parohie.

Nu mai atunci putem fi încredințați, că lucrarea noastră pe aceasta cale va și aduce roadele de lipsă. Nu mai atunci ni să va da puțința sau posibilitatea de a ne vedea visul de azi faptă împlinită și desăvârșită mâne.

Apoi, ca banii dați ca ajutoare și stipendii elevilor dela meserii, să nu fie numai bani aruncați în „tină”, ori în „vânt”, trebuie să purtăm și cea mai mare grijă de acei elevi, ca să crească în sentimente adevărate românești: în iubirea de lege și neam și în frica lui Dumnezeu.

Nu mai făcând așa, numai luând acei elevi sub aripile ocrotitoare ale „reuniunilor de meseriași”, bunăoară ca la Sibiu, Blaj, Brașov, Cluj ș. a. numai atunci putem nădăjdui a ne ajunge ținta sau scopul de a avea cândva și noi puternica clasă a meseriașilor și neguțătorilor români neatârnată, pe care avându-o să ne ridicăm însuși neamul.

Canonicul Dr. VASILE SUCIU.

— Urmare. —

Sunt de atunci 27 de ani.

Când i s'a estradat testimoniul de școală despre absolvarea cl. IV. a școlii normale sau grănițarești, am ținut de cuviință a lua o copie de pe acel testimoniul. Doream a ști, ce să va alege din acest copil bun și pe care îl iubiam foarte mult.

Copia aceea s'a pus între alte hârtii spre păstrare. N'am mai văzut-o de loc până în anul acesta. În acest an, cercetând prin mulțimea hârtiilor și cărților bibliotecii ce posed, cari au fost mutate numai în vara trecută în locul nașterii mele, ca prin minune am dat de aceasta copie, care, crezând a fi multora de folos și de îndreptar în creșterea fiilor lor, o lăsăm să urmeze aici, cu acel adaus, că pe timpul acela la școlile grănițarești din

Regimentul rom. I. de graniță, conduse de un comitet administrator în frunte cu Baronul Urs, ca preșident, nu era încă introdusă noua ortografie a Academiei Române din București, carea atunci trecea prin reformare, dar pentru cetitorii foaiei noastre testimoniul din vorbă îl scriem cu ortografia primită azi de toți Români. Iată'l:

Nr. 97-1383.

Copie.

Testimoniu școlastic.

Basiliu) Suciul*, din Copăcel, comitatul Făgărașului în Transilvania, de 10 ani, de confesiunea greco-cat., școlar în clasa a IV-a a școlii grănițarești din Copăcel, a meritat pe semestrul II al anului școlastic 1882/3 testimoniul de

*) Basiliu să obișnuia pe atunci a să zice în loc de Vasile. Aut.

clasa Eminentă, Nrul locațiunii I. între 40 elevi examinați.

Purtarea morală exemplară.
Atențiunea încordată.
Diligința foarte mare
Cercetarea școlii regală.

Progresul din singuraticile obiecte de învățământ:

Religiunea foarte mulțămitor.
Limba maternă:
a) *cititul* foarte mulțămitor.
b) *gramatica* foarte mulțămitor.
c) *ortografia* foarte mulțămitor.
d) *stilul* foarte mulțămitor.
Limba maghiară foarte mulțămitor.
Limba germană foarte mulțămitor.
Computul foarte mulțămitor.
Geometria foarte mulțămitor.
Geografia foarte mulțămitor.
Istoria foarte mulțămitor.
Drept. și dat. civ. foarte mulțămitor.
Istoria natur. foarte mulțămitor.
Fisica foarte mulțămitor.
Economia foarte mulțămitor.
Caligrafia foarte mulțămitor.
Desemnul foarte mulțămitor.
Cantul foarte mulțămitor.
Gimnastica foarte mulțămitor.
Industria de casă foarte mulțămitor.

Copăcel, în 10 Septemvrie 1883.

Georgiu Dobrinu m. p.

L. S. inv. de clasă și dirig. școl.

Acesta-i testimoniul cu carele provăzut micul nostru elev, abea de 10 ani numai, a pornit împreună cu tatăl său I. Suciul la școlile civ. de stat din Făgăraș, unde a fost înscris și primit în toamna aceluși an, și unde cu rara lui diligență și cu talentul său deosebit a învins toate greutățile unei propuneri în limbă străină de limba sa maternă și unde în decurs de 4 ani a absolvat cele 4 clase, fiind de asemenea tot cel dintâi; d'aici a trecut la gimnaziul din Blaj, unde a absolvat cele 4 clase din urmă din gimnaziul superior, fiind totdeauna și aici cel dintâi; iar după absolvarea gimnaziului din Blaj, a fost trimis la Roma la Institutul de Propagandă fide și de unde după șase ani s'a reîntors încununat cu diploma de „doctor în teologie și filozofie”.

Așadară judecata pusă asupra acestui băiat — model, în etate de 10 ani, nu ne-a înșelat, căci tot acela a rămas până în ultimul moment de studiu, când a luat »doctoratul».

Reîntors în patrie a fost primit cu nespuse bucurie în Blaj, în acel focal de cultură românească, de unde a și plecat și unde, ca și pe o harnică albină, mult lucru îl așteptă în ogorul bisericeii și neamului său iubit, din care s'a născut.

În Blaj numai decât a fost numit profesor de religie la preparandie (pedagogie școlii normale de învățători) apoi în gimnaziul superior și la teologie, mai apoi și prefect de studii

în seminarul teologic. Ca profesor, nou denumit de religiune a dat dovadă, în scurt timp și în tot locul, despre cea mai înaltă erudițiune, și-a câștigat iubirea și stima elevilor și a tuturor acelora cu cari a venit în atingere și a atras asupra și luarea aminte a superiorilor săi.

În curând deci a devenit în Blaj o atare persoană și bărbat de școală, care a satisfăcut întru toate așteptările puse într'însul în așa măsură, încât numai mulțumirea și recunoștința puteau să-i răsplătească pentru neobosita sa muncă. Eră însă numai la începutul carierei sale. De aici în co-o avea să se arate ce știe și ce poate. Și a și arătat și pân' acum. Nu numai că și-a împlinit cu cea mai mare conștiințioasă ofițiile cu cari a fost onorat, ci în cea mai mare liniște s'a apucat de muncă și cu condeiul și ce a produs sau îndeplinit și pân' acum a pus în uimire pe toți și i-a întărit în aceea credință, că dacă bunul Dumnezeu i-va dăruî o viață lungă, atunci încă mult mai are să producă ca scriitor bisericesc și multă lumină o să răspândească prin prețioasele sale cărți sau opuri de o neprețuită valoare.

Trebue să o spunem, că seriarea și compunerea opurilor sale prețioase, s'a făcut numai în timpul liber, care i l-au lăsat multele și grelele sale ocupațiuni; de aceea silit a fost acest neobosit muncitor al condeiului a face și din noapte zi și așa a dus-o cu anii de-arândul. Numai așa să poate explica și înțelege cum a putut săvârși atâta lucru un singur om și într' un timp atât de scurt!

Iată acum și prețioasele sale cărți sau opuri, cari au ieșit din peana sa dibace și cari cu mintea sa ageră le-a dat la lumina zilei:

1. „Hipnotism și spiritism“ de *Dr. Vasile Suciu*, etc. Prețul cor 1-50
2. „Principii morale sau etice ale religiei creștine“ pentru școlile medii și institutele pedagogice, de *Dr. Vasile Suciu* prof. de s. teologie etc. Blaj 1909. Prețul 1 cor. 60 b.
3. „Principiile fundamentale sau generale ale religiei creștine“... de *Dr. Vasile Suciu*, prof. etc. Prețul 1 cor. 20 bani
4. „Teologia dogmatică fundamentală“ de *Dr. Vasile Suciu* prof. Vol. I. „Apologetica creștină“ frco 5 cor. 30 bani.
Vol. II. „Tradițiunea și Biserica“, frco 5 cor. 30 bani.
5. „Teologia dogmatică Specială“. Vol. I. „Dumnezeu Unul, Sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, In-

truparea Domnului și Grația“ frco 7-30 cor. —

Vol. II. „Sacramentele și Eshatologia“ frco 7-30 cor.

Toate acestea opuri s'au tipărit în tipografia Sem. teol. gr. cat. din Blaj și să află de vânzare la librăria, ce stă în legătură cu aceea tipografie.

Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din cassele bisericești pentru bibliotecă. Și în câte locuri s'au făcut aceasta sau mai deslușit în câte parohii s'au înființat „bibliotecă parohiale“ cele atât de lipsă și folosite? Să mai așteptăm mult?!

Și fiindcă și foaia „Unirea“ și „Foaia Școlastică“, încă s'au încuviințat a să procură sau cumpără din cassele bisericești, în câte locuri s'a adunat și păstrat colecția anuală întreagă din fiecare an și s'a încorporat bibliotecii parohiale? Ne-ar plăcea să știm și aceasta!

Trebue s'o spunem, că cărțile și foile prenumărate pe bani publici (din casele bisericești-scolare) nu sunt nici ale preotului nici ale învățătorului, ci sunt ale bibliotecii parohiale, cari să pot ceti de orișicare credincios din parohie.

În câte locuri să ține seamă de aceasta și unde mai văd lumina zilei, dacă apucă pe mâinile celor doi factori?

N'ar strica, dacă în sinoadele parohiale s'ar cere aceasta batăr pe viitor!

Vom fi pân' atunci cu puțină răbdare.

(Va urma.)

Pentru victimele catastrofei din Bănat.

Apel către întreaga obște creștinească și românească.

O furtună năpraznică s'a deslănțuit de curând și în repețite rânduri asupra părților bănățene ale țării noastre, prefăcând multe din frumoasele ei văi și câmpii în nește mocirle, cari îți umplu sufletul de jale și durere.

Ne mângăiam mai ales la începutul nefericitei cercări, că veștile alarmate vor fi în mare măsură exagerate, dar — cu durere trebue să constatăm, că ele să susțin, ba martori oculari le adevăresc pe deplin și pentru unele locuri în măsură și mai mare.

Ținuturi întregi au fost nimicite; surizătoarele roade ale hotarelor mănoase, cari promiteau o recoltă îmbelșugată, au fost zdrobite; nădejdea multor țărani muncitori de a-și acoperi din roada câmpului toate lipsele anului, s'a prefăcut în realitatea tristă de-a fi pierdută și pânea pentru ziua de mâine.

Potopul — ca și care amintirea poporului nu înseamnă altul atât de groaznic — a produs la multe sate pagube enorme ștergând ulițe întregi de pe suprafața pământului fără urme. Bisericele și școlile noastre încă n'au putut rămânea fără stricăciuni simțite, cari reclamă imediata reparare.

În fața valurilor sălbatică au căzut jertfă nu numai vite singuratice ci cirezi întregi, precum și câteva sute de oameni, încât prea numeroase familii — pe lângă mizeria în care au ajuns — mai jălesc părinți, frați, surori, prunci și tot soiul de rudeni, înghițite de valuri; iar orfanii așteaptă pe milostivii creștini, cari să se îndure a-i lua sub scutul lor părintesc.

În fața acestei elementare lovituri am emis numai decât o pastorală, îndemnând pe cei cu stare, pe cei neloviți de soartă, a sări grabnic cu ce pot în ajutorul celor lipsiți, goli și flămânzi.

Majestatea Sa preabunul nostru Domnitor, Impărat și Rege Francisc Iosif I, informat pe cale oficială de cele întâmplate, a trimis un ajutor grabnic de 100.000 cor. Asemenea și înaltul guvern al țării, inițiind și o colecție regnicolară în scopul ajutorării; iar descriind și Noi Exelenței Sale ministrului prezident al țării și altor înalte organe ale Sale mărimea dezastrului și pagubelor cauzate, — Ni s'a descoperit pretutindenea binevoitoare intențiuni de a ajuta după putință în măsură cât mai mare desdaunarea celor ajunși în strâmtoare. De altă parte — după promisiunile primite — va oferi și „Comunitatea de avere a grănițelor“ ajutorul ei.

Conziderând, că aproape toate ținuturile devastate aparțin eparhiei noastre și că cei înecați precum și ceice strigă după ajutor sunt mai toți fiii noștri sufletești: — cu inimă părintească cuprinsă de durere ne simțim îndemnați a cere și noi mila tuturor, rugându-i să dea ascultare apelului nostru, trimițând obolul lor de ajutorare la adresa noastră în Caransebeș, peste tot sprijinind din toate puterile marea acțiune de ajutorare, ca astfel să putem ajutama pe cei lipsiți. În deosebi apelez și la sprijinul băncilor noastre, la venitele cărora și părțile bănățene au contribuit în ani de belșug cu însemnate sume.

Cerând binecuvântarea Părintelui cereșe asupra tuturor celor ce vor da ascultare glasului nostru rugător și răsplătirea înzecită a obolului dăruit de ei, am rămas
Caransebeș, la 10 Iunie 1910,

al tuturor de binevoitor:

Dr. E. Miron Cristea,
episcopul Caransebeșului.

Acțiunea episcopilor români uniți.

Episcopii uniți, adunați în capitală cu prilejul deschiderii parlamentului, sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului Mihaly, au ținut o consfătuire, în care s'au ocupat și de catastrofa, ce a ajuns pe atâția fii ai neamului nostru de pe teritoriul comitatului Caraș-Severin, și au hotărât a veni în ajutorul celor nenorociți în următorul mod:

1. Episcopul Lugojului P. S. Sa, Vasile Hossu, este însărcinat a lua parte activă în toate acțiunile de ajutorare, și a face tot posibilul pentru alinarea suferințelor celor atât de greu încercați.

În toate parochiile provinciei bisericești unite de Alba-Iulia și Făgăraș se va ordona colectă în favorul nenorociților din Caraș-Severin și rezultatul colectei tot prin mijlocirea episcopului de Lugoj se va trimite la destinație.

3. În același timp episcopii prezenți au și semnat din partea lor următoarele ofrande:

Mitropolitul Mihalyi 1000 coroane,
Episcopul Demetriu Radu 2000 cor.
Episcopul Hossu 1000 cor.

Episcopul Szabó al Gherlei n'a participat la consfătuire fiind morbos. (?????)

4. În urmă, tot ca semn de jale, s'a hotărât ca sfințirea bisericii S. Uniri, ridicată în Alfalău, locul natal al P. S. Sale episcopului Orăzii Dr. Dem. Radu, care sfințire avea să se facă în sărbătoarea SS. Apostoli Petru și Pavel la 12 Iunie a. c. prin mitropolitul Mihalyi, asistat de episcopii Radu și Hossu, în prezența reprezentanților întregii provincii bisericești, — să se facă într-o altă zi și cu încunjurarea de sărbări mai mari, numai prin P. S. Sa episcopul Radu, care a ridicat acea biserică frumoasă spre pomenirea sa și alor săi cu spese de aproape 200.000 cor.

O datorie a băncilor noastre.

Sub titlul acesta, »Revista economică« din Sibiu publică următorul articol bine simțit:

Zile de grea încercare au venit peste părțile bănățene ale patriei noastre.

Aproape la o sută de sate și orașele în preponderanță românești din Caraș-Severin au fost cu desăvârșire nimicite, cu tot ce au fost în ele, de potopul îngrozitor din zilele trecute și mii de oameni scapați cu vieața, au ajuns la sapă de lemn, lipsiți și de cele mai necesare în nutriment și îmbrăcăminte.

Pe un teritor de aproape 1500 jugăgare potopul a spălat tot pământul roditor nelăsând în urma sa decât nămol și petri, încât vor trebui ani de zile până ce pământul va putea da iarăși roade.

Pagubele cauzate sunt evaluate la 50 milioane, și pretutindenea în țară s'a pornit acțiunea de ajutorare a celor năpustuiți de groaznica catastrofă. Insuși Majestatea Sa a trimis primul ajutor de 100.000 cor., guvernul a votat deocamdată aceeași sumă; iar ajutoare mai mici au început a încurge dela diferite orașe și particulari.

La acțiunea de ajutorare a fraților atât de greu loviți de soartă este de datorință să participe în măsură convenită și instituțiile noastre de bani de pretutindeni.

Un început laudabil a făcut deja în direcția aceasta institutul nostru »Victoria« din Arad contribuind la o colectă deschisă de »Tribuna« pentru nenorociții din Caraș-Severin cu frumoasa sumă de 500 cor.

Să-i urmeze și celelalte institute de bani ale noastre!

Ofertele — credem ar fi mai conzult să se trimeată la Cassa »Solidarității«, care pe lângă publicarea contribuțiilor și a sumelor oferite să va îngriji prin biuroul ei, de transmiterea sumei încurse la destinațiune.

»Albina« a dat deja în acest scop suma de cor. 1000.

»Celce ajută săracii, pe mine mă ajută« — zice Domnul Hristos. Deci nu întârziati cu ajutorul ce datori suntem ca creștini să'l dăm acestor nenorociți!

Acțiunea în România.

Vestea despre grozăviile inundațiilor din Banat a produs o adâncă durere în sufletul românilor din Țeară. D. N. Filipescu, fost ministru, a adresat dlui I. I. C. Brătianu următoarea scrisoare, cerând ajutor pentru bănățenii loviți de nenorocire:

Domnule președinte al Consiliului!

Dacă parlamentul ar fi fost deschis, ași fi propus să se voteze un ajutor însemnat pentru inundații din Banat, precum, de curând, s'a votat un ajutor pentru sinistrații din Sicilia.

Camerile fiind închise, aleg calea acestei scrisori spre a vă exprima sentimentul meu, pe care sânt sigur că-l împărtășiți. Sânteți negreșit încredințat că, prevenind hotărârea parlamentului prin un act al guvernului, veți avea aprobarea unanimă a puterii legiuitoare.

Primiți, etc.

9 Iunie 1910.

N. Filipescu.

La această scrisoare, dl Ion I. C. Brătianu a trimis următorul răspuns:

Domnul meu,

Citind în ziare, înainte de a fi avut timpul a vă răspunde, scrisoarea ce ați binevoi a mi adresa, am constatat că voiati să manifestați în fața opiniei publice simțămintele firești ce vă inspiră inundații din Ungaria.

Infundațiile din țară fiind mari, Parlamentul fiind închis, iar fondul pentru inundații fiind administrat de un comitet special, inițiativa guvernului nu se poate manifesta.

Dacă însă, ca consecință a publicării scrisoarei dvoastre, veți deschide o subscriere publică pentru inundații din Banat, vă rog să binevoiți a mă înscrie cu suma de 1000 lei.

Primiți, vă rog, domnul meu, expresiunea distinsei mele considerațiuni.

Ion I. C. Brătianu.

10 Iunie 1910.

NOUTAȚI.

— **Invitare la abonament.**
Cu Nr1 27 al foaiei noastre să deschide nou abonament pe semestrul al II. din acest an la foaia noastră. »Olteanul«.

Celce cred a fi folositoare cetirea acestei foi, să grăbească cu trimiteria abonamentului pe a doua jumătate a anului de față, ear răs-fânțerii să nu uite a trimite și suma cu cari ne restează, că vedeți dvoastră, oameni buni și cinstiți frați, flămând și gol nimeni nu poate lucra și trăi.

Și tot omul trebuie să câștige ceva, de unde, lucră.

Celce însă gândesc că'i mai bine a stă în »minciuni« cu luleaua în gură și porțiunea în mână, așa să facă; dar tot omul să știe, că lenea și prostia aduc numai sărăcie, năcaz și rușine!

Iubiți cărturari și frați plugari nu vă lipsiți de prietinel cel mai bun, de »Olteanul« iubit, care în toată săptămâna vă aduce vesti din

toată lumea și vă poștește: »Bună ziua!«

Prețul de abonament să vede în fruntea foaiei.

Pe datorie foaia noastră nu să va mai trimite nimănui, că cu nimica nici moartea nu vine.

Pace și frățe, sănătate bucurie!

Redacția »Olteanul«.

— **Faceți adevărata pomană!**

Pentru cei nenorociți prin potop din Banat s'au început adunarea ajutoarelor în toate părțile. Indemnăm și noi cu stăruință pe iubiții noștri cetitori a sări în ajutor fiecare cu ce va putea și încât îl va lăsa inima spre alinarea suferințelor atâtor nenorociți și loviți greu de soarte, că numai aceasta este apoi adevărata »pomană«, când ajuți pe cel sărac, nenorocit și greu lovit de soarte, ear nu atunci, când saturi pe cel îmbuibat.

O, de am înțelege și noi Românii, rostul adevărat al pomenilor! Atunci multe suferințe am alina, de multe cheltuieli netrebnice am scăpa și multe păcate am încunjura!

— **Timpul — vremea.** Zăpada, ce a căzut în sărbătorile Rusalelor din est an, pe munții Carpați, cari să întind dealungul graniței de meazăzi a țării Oltului, ca în vreme de iarnă, după trei zile, văzând, că nu e bine văzută de nimeni pe vremea asta — s'a făcut nevăzută, rămânând numai prin unele afunzișuri, tot numai cea veche, până ce și ea, — ne mai putând suferi călduroasele raze ale soarelui — își va schimba forma și într'o bună dimineață vom vedea că — nu-i. După cum spun ziarele din România, și acolo pe vărfurile mai multor munți a căzut zăpadă, ca în toiul iernei, așa încât ciobanii au fost nevoiți a să coborî cu oile mai la vale. —

Munții din valea Prahovei și din ținutul Vrancei au fost mai cu deosebire acoperiți de zăpadă.

Acum timpul s'a îndreptat eară spre bine și harnicii plugari aleargă ca sărguincioasele albine în toate părțile: sapă de a doua-oară, cosesc, unde au scăpat de grindină și de potop, fac ogorul, unde să poate, și nu-i nimeni fără lucru; dar unde pământul s'a întărit prea tare, nu e lucru cu minte a chinui bieteile animale, că la timpul său va mai da Dumnezeu ploaie și atunci eară să va putea ogori mai cu înlesnire. Când pământul e prea tare, atunci nu numai că să chinuesc oamenii și bieteile animale, dar să lucră și tare cu greu, să scot bruci prea mari și cu ei împreună și pământ mai rău, din pături neroditoare, în care sămănăturile apoi tănjesec și nu pot aduce roadă dorită; deci puțină răbdare, fraților plugari; și veți avea cu mult mai mare și mai bun folos de lucrul vostru, când bunul și milostivul Dumnezeu va trimite ploaia dorită!

— **Deschiderea dietei.** La cetirea mesagiului regal, adecă a vorbirii regești, prin care s'a deschis noua dietă, aleasă în zilele trecute din aceasta lună, au fost de față între alții — din cei 5 deputați ai noștri — domni Dr. Mi-

hali și V. Dămian. Mesagiul regal a fost cetit de însuși Regele în castelul regesc din Buda. După cetirea mesagiului, camera a ținut o ședință în care s'a cetit din nou mesagiul regesc și s'a luat la cunoștință.

A doua ședință a fost Luni, când deputații și-au prezentat mandatele sau dreptățile, cari s'au dat spre cercetare comisiilor sorțite.

Ședința viitoare a fost pusă pe astăzi, Joi.

— **Reședința de vară** a Regelui și Reginei României este drăgălașul orașel de munte Sinaia, unde este și mândrul castel Peleş și fraționul său mai mic Pelișor, cari din Joia trecută și-au și deschis ușile pentru primirea iubitorilor și înalților lor Stăpânitori.

— **Parastas.** Duminecă în 26 Iunie n, s'a oficiat un parastas sărbătorec în capela cimiterului din Groaveri întru pomenirea regretatului protopop Bănt. Baiulescu din Brașov, dela a cărui moarte s'a implinit un an.

La parastas au luat parte — pe lângă membrii familiei, — prietini și cunoscuți adurmitului în Domnul.

— **Maiestatea Sa Regina României**, după o telegramă dată venerabilei doamne Emilia Rațiu din Sibiu, să află mai bine și în curând să sperează a fi deplin reînșănătoșată. Să-i ajute Dumnezeu!

— **Pentru românii din Caraș-Severin!** Invitare la Convenirea Socială împreună cu cântări, declamațiuni și joc, ce o va aranja „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” Duminecă, la 3 Iulie st. n., în „Unicum”. Venitul curat este destinat pentru frații noștri nenorociți în urma potopului din comitatul Caraș-Severin. Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 23 Iunie st. n. 1910.

Victor Tordășianu prezident. Stefan Duca notar. Inceputul la 8 oare seara. Prețul de intrare: De persoană 1 cor. Însemne de dans pentru dansatori 50 bani. Suprasolvirile se primesc cu mulțămintă și se vor cuită pe cale ziaristică. Programe seara la cassă.

— **Avis iubitorilor de excursiuni în munți.** În 19 a lunei curente secțiunea din Făgăraș și jur a societății Carpaține a deschis în vârful muntelui Cațavei, la înălțime de 2200. m. coliba Abraham, renovată și aprovizionată cu toate cele de lipsă. La colibă să află un vighil, care aprovizionează și prevede cu adăpost pest noapte turiștii. Excursiunea până la colibă dela Breaza durează sau ține 5 oare, iar dela colibă până în vârful sau piscul Urlei 3 oare, de unde i să deschide excursionistului o priveliște încântătoare dintre cele mai minunate, care remunerează întreit ostenețele și spesele respectivului; o atare priveliște nu i să deschide nicăiri omului în Carpați, numai doară în nordul Ungariei de pe Tatra. Chiar și în trecere numai din valea Bulea spre Zărnești coliba Abraham e o stațiune naturală pentru excursioniști.

Doritorii de a să informa mai de aproape să se adreseze st. Domn director al băncii „Furnica”, Mateiu C. Jiga, din Făgăraș. —

— **O pornire de laudă.** „Tovărășiile pentru asigurarea vitelor” despre cari am

vorbit și stăruit în mai multe rânduri și noi în foaia noastră „Olteanul”, încep a lua viață.

În zilele acestea o atare „tovărășie” s'a înființat la stăruința păr. protopop N. Borzea în Făgăraș, ear a doua în satul Șona, de lângă Olt, la stăruința învățătorului M. Câlțea de acolo. Cât mai curând vom da amănunte. Până atunci dorim a să începe astfel de porniri frumoase creștinești bune și folositoare totodată pentru iubirii noștri plugari și posesori de vite în toate satele noastre românești. Cu Dumnezeu înainte!

— **O excursiune de studiu.** Dl. Dr. Gr. Maior, profesor de agricultură la școala dela Herăstrău din București în România și de obârșie din comuna Șercaia din Ardeal, a făcut în zilele trecute cu o grupă de 28 seminaristi o călătorie de învățătură în purtarea economiei de vite și în lucrarea pământului. Au cercetat moșiile statului. Ieri, Miercuri, 29 I. c. au fost și la Făgăraș, unde au avut o frumoasă primire.

Stăpânitorii noștri de astădată nule-au făcut prea plăcută călătoria oaspeților din țara vecină. Așa să câștigă doar pretenia! Vecinii așa să poartă cu vecinii lor, că poate împrumutul va cere împrumut!

— **Jubileul episcopului Orăzii Dr. Demetriu Radu.** În luna viitoare P. S. Sa episcopul Radu împlinește un sfert de veac (25 ani) dela hirotonirea Sa de preot.

Prilejul acesta, — dupăcum ni-se comunică — l'au folosit episcopii uniți, sosiți în Budapesta, pentru a aduce urările lor jubilentului, care dorește a petrece ziua aceea în toată liniștea, jertfind numai Domnului. În adevăr pe lângă biserica votivă din satul natal, episcopul jubilent a măi zidit o biserică în Pocola, lângă Beiuș, cu suma de circa 20,000 cor., și o casă fundatională în Beiuș, lângă gimnaziu, cu suma de peste 100 mii cor. — Credem că orice comentariu e de prisos. Faptele sunt — adevărul jubileu.

Anii cei mulți înainte, plini de fapte creștinești P. Sântite și bune Părinte!

— **O cununie frumoasă** s'a celebrat în Joia trecută în catedrala gr. ort. rom. din Arad de însuși P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp. Miri au fost dl. Dr. Ioan Garoiu adv. și dșoara Florica Șerban din Arad. Dorim viață lungă și fericită tinerei părechi!

— **Încă o veste de bucurie.** Suntem înformăți, că „Reuniunea femeilor române din Sibiu” a cumpărat casele și frumoasa grădină din Berggasse Nr. 9, în cari să vor așeza școala de industrie și cea de menaj, susținute de aceasta reuniune — după-ce casele vor fi renovate și adoptate corăspunzător.

Numai laudă merită conducătorii!

— **Examenul de calificățiune la institutul pedagogic din Blaj.** S'au prezentat 15 candidați, toți absolvenți în anul acesta școlastic. Examenele scripturistice au decurs în 1—4 Iunie. Cel practic în 11 și 13 Iunie, iar cel verbal în 14 și 15 Iunie. A fost respins după scripturistice un candidat. Din cei 14 rămași au trecut cu succes 11, au fost relegați la coregerea din câte 2 obiecte 3 candidați.

În special evalificat cu eminent: Mărgineanu Dumitru, Faragó—Fărăgău, Cu laudă: Mărginean Dumitru, Szelistye și Mărginean Nicolae. Cu bine: Coroiu Gavrilă, Măndru Alexandru și Turcu Ștefan. Cu îndestulitor: Dateș George, German Ioan,

Necrilescu Emil, Niculici Nicolae și Pop Teodor.

Examenele au fost conduse de Rvrs. Alexandru Uilăcan, canonic metrop. ca inspector școl. arhidiecezan; din partea statului a fost exmis Magn. Domn Dr. Josif Siegescu, profesor universitar în Budapesta, în calitate de comisar ministerial.

— **Turneul trupel Bârsan.** După seria de reprezentații dată de d-na și dl. Zaharia Bârsan în Brașov, săptămâna trecută și cari au avut un succes desăvârșit, admirabila trupă din București își va continua turneul în centrele românești din Ardeal. Iată programul turneului:

Sâmbătă și Duminecă 19 și 20 Iunie v. Oravița.

Marți 22 Iunie v. Orăștie. Joi 24 Iunie v. Hațeg. Duminecă 27 Iunie v. Sebeș. Marți 29 Iunie v. Făgăraș. Sâmbătă 3 Iulie v. Seșiște. Duminecă 4 Iulie v. Poiana.

— **Societate de asigurare românească.** O dorință veche, dar pe cât de veche pe atât de adânc simțită la poporul nostru și pentru realizarea sau împlinirea căreia și noi am stăruit din toate puterile cu o aderată iubire de neam în coloanele foaiei noastre din anul trecut — o vedem astăzi faptă împlinită.

Adunarea generală a „Solidarității”, ținută în Brașov în sâmbăta trecută a hotărât să imițieze înființarea unei societăți de asigurare cu un capital social, deplin vărsat, de un milion coroane.

Dumnezeu să ajute, ca visul de ieri să'l vedem cât mai curând faptă împlinită!

— **Feriți-vă de trăsnet!** După arătările unui doctor german este foarte primejdios a purta arme în timp de vremi sau furtuni grele, dovadă, că pe timpul unui exercițiu militar au fost trăsniți mai mulți soldați în Germania. Tot asemenea e primejdios a avea în mâni coase și alte scule de plugărie, apoi a stă în apropierea fearălor de plug; deci pe astfel de vremi grele să dați la o parte lucrurile de fier și oțel și să nu vă puneți nici sub pomi, clăi de bucate, furcături (căpițe) de fân, s. a. — că prea ușor puteți fi loviți de trăsnet.

— **O surprindere plăcută.** Când cei mai mulți dintre oameni să aruncă asupra altora ca fiarăle ca sa le răpească avutul, ear alții să'i desbrace de limbă, lege și de ființa lor, pe atunci trebuie să ne umple de bucurie vestea de mai la vale, că și un neam de oameni nebăgat în seamă de nimeni dă semne de viață și voiește să trăiască. Aceasta cu atât mat mult trebuie să ne îndemne pe noi la muncă neobosită pentru binele neamului nostru. Iată despre ce e vorba:

Invitare. Tinerimea neorustică (figanilor) din comuna Apușdorf, au onoare a Vă invita la Producțiunea lor teatrală împreună cu declamări și cântece, ce o vor da cu concursul neorusticilor din Măgăreiu, sub conducerea d-lui învățător Em. Suci, în școala română gr.-ort. din Măgăreiu, Duminecă la 5 (17) Iulie a. c. Inceputul la 8 oare seara. Prețul de intrare: de persoană e 40 filleri. Venitul curat este destinat pentru zidirea bisericei celor vre-o 35 familii neorustice din comuna Apușdorf. Ofertele marinimoase se primesc la oficiul parohial gr.-ort. din Măgăreiu u. p. Birkös, pe cari se vor cuită pe cale ziaristică. Măgăreiu, în 20 Iunie 1910. Comitetul aranjator. Programa: 1) „Ce te legeni codru-

le' de Eminescu, cor. 2) „Cuptorul lui Nastratin”, de R. Niger, declamare. 3) „Otrava de hârciogi” comedie, de A. Popp. 4) „Lupul Moralist” fabulă, de Alecsandrescu. După producțiune joc. Tierimea neorustică din Apușorf e vrednică de toată lauda. Nu mai puțin vrednică de laudă e și tinerimea din Măgăreiu, care o sprijinește.

Insă deosebită cinste și laudă vrednicește dl Inv. Em. Suciuc, care s'a pus în fruntea acestei laudabile mișcări, care la noi pân'acum e întâia pornire nobilă de felul acesta.

Cerem totodată și sprijinul tuturor oamenilor de bine de pretutindenea. Red.

— † **Gerasim Popa-Grama**, căpitan c. și r. în pens. din Reușor, a încetat din viață Joi, în 30 Iunie n. a. c. la 8 oare seara, în etate de 80 ani.

— **O religie veche.** În luna lui Mai anul viitor, după cum scrie o revistă din Londra, să va ținea o mare și rară sărbătoare, că adecă atunci să împlinesc două mii cinci sute de ani de când principele indian Budha (adecă Înțeleptul) s'a reîntors din pustietate și a răspândit în India învățăturile religioase, ale Budhismului numite după numele său, cari și până în ziua de astăzi, mai cu seamă în Asia, numără multe milioane de credincioși.

— **Un pictor bun.** Ni să scriu următoarele: Am onoare a recomanda călduros pe dl George Popescu din Pitești (România str. viilor Nr. 26) ca pictor foarte bun și perfect în această artă. Interesații i pot încredința ori ce lucrare, pre care o eșcută în cel mai conștițios mod și stil plăcut. Această informațiune mă simt îndatorat a o da publicității, deoarece numitul a pictat biserica noastră gr. or. din Mărgineni cu mare ocurete și de model — spre lauda sa și mulțămita tuturor. Cu stimă *George Pop* preot gr. or.

Prin noi înșine.

(Centrala însoșirilor noastre).

În legătură cu notița noastră despre preparativele, ce se fac în cauza înființării unei centrale, pe seama Însoșirilor de credit sistem Raiffeisen, înființate de Reuniunea noastră agricolă sibiană, sau cu concursul ei, dăm astăzi apelul lansat de aneheta instituită în această cauză de comitetul central al Reuniunii, către direcțiunile însoșirilor noastre raiffeiseniene. Iată-l:

Onorată direcțiune!

Reuniunea română de agricultură din comitul Sibiului spre ridicarea economică a poporației din acest ținut, între altele și-a pus ca o problemă de mare însemnătate a activității sale întemeierea de însoșiri de credit sătești, după sistemul Raiffeisen. Scopul acestor însoșiri mai de aproape determinat, este ca să înfrățiască sătenii noștri români din diferite comune, ca punându-și laolaltă filerile lor și unindu-și puterile după principiul evangheliei: „toți pentru unul și unul pentru toți”, să poată face față prin ei înșiși celor mai arzătoare lipsuri economice ale lor. Zelul desfășurat în jurul acestei mari probleme economice și morale totodată, din care ar avea să urmeze adevarata noastră solidaritate, nu numai economică, ci și națională, a rodit binișor, încât azi putem spune cu deosebită satisfacție, că numărul însoșirilor sătești, înființate la sfatul ori prin conlucrarea Reuniunii de agri-

cultură, a crescut într'atâta, încât este ceasul al unsprezecelea, să ne gândim la strângerea lor într'un organism puternic. Acesta, suntem siguri va fi pasul hotărâtor pentru înfrățirea noastră a tuturor pe terenul economic.

Fiecare însoțire economică Raiffeisen este un părăiaș de bunăstare, care curge încotro îi place, și astfel puterea lui să perde în lumea largă, fără ca să poată aduce prea mari foloase. Insă de vom regula aceste părăiașe ca să curgă toate într'o alvie comună, va crește din ele un râu puternic, căruia nu-i mai poți pune stăvilare și care a rândul său va putea aduce foloase înmii mai mari, decât părăiașele stinghere.

Azi tăria economică a oamenilor este în însoșiri. Prin însoșiri și cei mai mici și slabi devin mari și tari, ba chiar temuți. Aceste considerații ne îndeamnă ca să pornim în șirurile neorganizate ale poporului nostru dela sate duhul înviorător al unei mișcări mai intensive spre întărire economică prin organizarea, dacă se poate a tuturor satelor românești în însoșiri Raiffeisen, și a însoșirilor acestora în jurul unei centrale. Centrala însoșirilor Raiffeisen românești din astă țară, dorim să fie actul cel mai solemn, prin care Reuniunea de agricultură să-și încheie activitatea mănoasă de 25 ani, care îi va ajunge în scurtă vreme. Scopul principal al centralei, va fi solidaritatea noastră economică, deschiderea de conturi-curente și procurarea de capital ieftin pe sama acelor însoșiri, cari vor fi membrele ei, precum și alte operații economice (diferite tovrășii de consum, de valorizarea produselor economice ș. a.) emancipând satele noastre de sub tutela, adeseori apăsătoare, a capitalismului. Nu ne îndoim că și dv. sunteți convinși de avantajile economice nespuse de mari, ce vor rezulta din o astfel de centrală, poate și azi simțiți mai tare decât noi necesitatea ei, de aceea vă invităm să vă declarați, dacă doriți să faceți parte din Centrala ce o proiectăm.

Dacă dorințele dvoastre se unesc cu proiectul nostru, vă rugăm să convocați o ședință a direcțiunii dv. în care să discutați invitarea noastră, și dacă este în favorul însoșiri ce reprezentați, să subscrieți o declarațiune și să ni-o returnați în termen de 15 zile. *)

Cu salutările noastre vă rugăm să primiți și espreșiunea deosebitei noastre considerațiuni.

Sibiu, Aprilie 1910.

Din încredințarea comitetului Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Dr. Petru Șpan *Dr. Vasile Stan*
Vic. Tordășianu

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, în 26 Mai n. 1910 „Reuniunea meseriașilor sibieni” și-a ținut a 5-a ședință literară. Președintele nostru Tordășianu, după binevențează în termeni călduroși pe număroșii participanți și îndeosebi pe parohul Pompiliu Predovici din Vingard, pe dl Penes șef contabilul sucursalei băncii „Victoria” din Buteni și pe membrii pe

*) Dorim și noi din inimă și din tot sufletul ca aceasta pornire folositoare să se intrupeze cât mai curând în faptă spre binele și folosul neamului nostru; iar vrednicilor stegari le dorim sănătate îndelungată, ca să-și vază visul împlinit! Red.

viață: măiestrii croitori Petru Bota și Maria Bota, cari, în societatea număroaselor calfe și ucenici ai lor, au ținut să ospiteze la ședință, — ne vorbește despre misiunea socială și culturală ce o au pentru noi Reuniunile de meseriași. Scoțând în relief lucrările mai importante săvârșite de Reuniunile surori din patrie, stăruie cu deosebire asupra vrednicilor alor doi demni conducători de meseriași, asupra meritelor dlor Gavr. Precup, președintele „Societății meseriașilor din Blaj” și Eugen P. Păcurar, președintele „Reuniunii sodalilor din Cluj”, cari au dat dovezi de multe sacrificii, de multă abnegațiune și mai ales de multă dragoste față de deaproapele. Rapoartele generale despre activitatea acestor două societăți sunt proprii de a ne împintena pe noi și mai ales pe celelalte societăți surori la muncă desinteresată, la muncă continuă, dacă vorba este să fim folositori deaproapele nostru celui mai espus, celui până bine de curând, mai puțin băgat în samă de chiar ai săi, cari nu odată înscriu pe steagul problemelor vieții lor: interesare de toate, muncă în toate, și mai presus de toate muncă pentru ridicarea clasei de mijloc! Vizând la mijloacele, ce sunt neapărate la ajungerea scopurilor, pe cari Reuniunile de meseriași trebuie să le urmărească și îndeosebi la mijloacele banesti, chemate de a ușura acțiunile lor de ori-ce natură, arată la ce a ajuns Reuniunea sibiană și la cât s'au putut avânta societățile din Blaj și Cluj, cari, în concordanță cu stările materiale ale neamului nostru, au pus temelii modeste la număroase fonduri și fundațiuni, cu contribuiri neînsemnate dar dese, fonduri ajunse în scurtă vreme la sume frumoase și cari nu peste mult se vor preface în tot atâtea izvoare de venit, pentru acoperirea trebuințelor de tot soiul ale meseriașilor noștri. „Dar dacă e, ca Reuniunile de meseriași să poată ajunge cu mai multă ușurință scopurile înscrise pe stindardele lor, apoi sfântă datorință au meseriașii ei înșiși, zice dl Tordășianu, de a ținea cu sfințenie la acestea așezămintele lor, de a le sprigini cu toate puterile lor și de a-și ținea de mândrie de a fi stegarii lor și a-le păzi de dușmanii văzuți și nevăzuți!”

De încheiere dl Tordășianu, făcând amintire despre grija cea mare de care împărtășesc conlocuitorii noștri sași pe tinerii învățacei meseriași, crede de sosit timpul, ca și noi să căutăm căi și mijloace pentru un așezământ de adăpostire al acestora asemenea „Lehrlingsheim”-urilor săsești, ca astmod să ni-i asigurăm pentru noi înșine pe viitori meseriași români.

Din procesele verbale, cetite de notarul Duca, între altele, aflat-am despre calda mulțămită adresată Reuniunii de măestrul curelar dl A. Predovici din Râmnic, care, sărbându-și zilele acestea nunta de argint, a fost felicitat de Reuniunea noastră, căreia d-sa i-a purtat din tinerețe mult interes și multă dragoste.

Intrați în lăsași ședința literară, după ce bravul cvartet dublu al clericilor din curs. II., de sub conducerea dlui Petrașcu, întonează cântarea „Peste codrii cei verzi”, miitica Mărioara Bârsan predă bine anecdota „Țiganul în grădină”, pract. tip. I. Măgian recitează cu pricepere poezia „Icoane șterse”, de Vlahuță, inimosul I. Petrașcu școl., a produs mult haz cu „Țiganul și albina”, dl Ignaton ne-a încântat cu câteva

arii executate la violină, iar mai apoi acompaniând pe dl Neagu, în urmă secundat de dl Petrașcu (violină), drăguț a fost Petrică Drăgoiu în „Vestitorii primăverii”, de Coșbuc, doamna Maria Simtion ni-a doinit frumos câteva doine, dșoara Mărioara Panilie ni-a predat cu mult simț „Noaptea”, de Sabo, dl Șuseu a fost foarte bun în o poezie ocazională, iar domnișoara Elena Bordea a stors administrațiunea noastră în „Pribeagul”, de And. Bârseanu, a mai declamat bine Mărioara Bârseanu poezia „O cerșitoare”, de Nenișescu. La fine ni-a încântat dl G. Comșa și Demet. Popa cu cântecile lor și cu deosebire frumosul cvartet al clericilor, care a ridicat pe un înalt nivel sărbarea noastră.

La fine s'au sortat 15 cărțile folosite, iar dl Tordășianu, mulțămind tuturor debutanților și în special elevilor seminariali, cari ni-au dat concursul prețios la multe întreprinderi, invită la ședința a 6-a din 30 Iunie n. 1910. *)

„Invingătorul”.

Sfaturi practice.

- Ce carte ai în mână?
- O carte cu cadre: *Amicii copiilor*.
- E franțuzească?
- Da.
- Mi o dai puțin s'o răsfoiesc și eu?
- Cu plăcere.
- Îți mulțămesc. Da. Uit'te o carte cu gravuri frumoase, dar care poate face mult rău copiilor.
- De ce?
- Pentru că copilul are credință în tot ce e carte și profesor. Ceeace spune dascălul pentru el e sfânt și așa trebuie să fie; tot ce e în carte e nediscutabil pentru el. D'aci a venit și vorba: «Scrie la carte!» sau «Nu scrie la carte».

Sunt gravuri în comerțul de librărie cari fac o rea educație sau o greșită educație copilului.

Cartea: *Amicii copiilor* e plină de chipuri de câini de cai, de pisici. Iată un copil care sărută un cal pe bot. Frumoasă scenă! Dar calul n'are judecata omului și când copilul s'o duce pe la spatele calului, va primi în pânțele sau în cap o lovitură de copită din cele mai primejdioase. Calul poate avea răpiciugă, și e destul un sirop din narea calului, pentru ca copilul să ia boala care n'are leac. Iată la ce duce amicitia calului! O altă gravură ne arată p'o fetiță dormind c'o pisică în brațe. Frumoasă pretenie! Dar pisica are în părul ei, în scuipatul ei ațăția germenii de boale. Poate turbă pe neașteptate ca și câinele cu care se sărută în bot Ionel în altă gravură; și dacă îi mușcă? Iată la ce duce și prietenia cu câinii și pisicele!

Copiii să se păzească de animale ori care ar fi ele; să nu le fie în casă, fiindcă chiar respirația lor infectează aerul și dacă se poate, nici să le atingă. În părul cânelui, care se tăvăleşte pe jos și care pune gura pe ori ce lucru ori cât de murdar, sunt ouă nevăzute și chiar microbi a sute și mii de boale. Cunoscut cazuri când oameni cari au netezit cu mâna părul câinilor, au avut peste o zi răie de care abea au scăpat.

Sunt în gura câinilor și a pisicilor mi-

*) Dorim a putea, vesti astfel de lucruri de folos și din Făgărașul nostru! Red.

crobi cari pentru aceste animale un sunt periculoase, dar trecute dela ele la om sunt producătoare de boabe foarte grele și de multe ori nevindecabile. Nu putem în deajuns deplânge pe persoanele cari dau mâncare la câini sau pisici tot în farfuriile în care au mâncat și vor mânca ele; ori dau lapte la cățeluși în ceștile de cafea cu lapte din care mănâncă apoi copiii. De asemenea și pe acelea ce dorm cu animalele în casă sau chiar în pat.

D. Teleor.

ECONOMIE.

Scurte îndrumări dela „Reuniunea proprietarilor de vite”, ce face asigurarea contra pagubelor în vite.

Toți câți voiesc să cunoască în toate amănuntele alcătuirea acestei Reuniuni, ca să știe ce datorințe își pune ea, dar și ce drepturi și scuturi își dă, — să ceară dela Direcțiune în Orăștie (Szászváros) Statute și Regulament, și acolo află tot. Să pună la scrisoare timbru de 10 fileri (bani) pentru postă.

Pe scurt dăm și aci unele din îndrumările mai de lipsă:

— Reuniunea asigură contra pagubelor numai vitele cornute ale membrilor săi.

— Membru al Reuniunii poate fi ori-care proprietar de vite din țară, care vestește (în scris) că intră ca membru și subscrie cel puțin o cvotă (o acție) de 4 coroane.

Intrarea ca membru să face prin subscrierea Listei (Declarație de membru), iar înștiințarea vitelor pentru asigurare, să face prin înscrierea vitelor în *Foiță* (Foița vitelor), și plățirea taxelor ce să cad!

Pe o Listă să pot înscrie mai mulți oameni din o comună, ca membrii. Foița de vite însă dă fiecare membru pentru sine deosebit! De aceea cereți:

1 Listă de scris membri, cam pentru 12 oameni, iar Foițe de înștiințat vite, atâtea, câți oameni voiesc a-și da la asigurare vitele lor.

Fiecare membru are să plătească:

I. la intrarea ca membru:

a) o taxă de înscriere de câte 1 coroană, până la fiecare una mie cor., ce asigură;

b) câte una cor. pentru fiecare cvotă (acție) semnată, ca întâia rată din ea;

c) taxa unui caz de pagubă.

II. în decursul asigurării:

Membrii asigurați numai atunci plătesc taxe de asigurare, când s'a întâmplat caz de pagubă în lăuntru grupii (cercului) de care să țin.

Când și ce să capătă? Despăgubire să dă când moare vita, când să schilăvește, ori când a fost trebuincioasă tăierea ori vinderea siluită a vitei, toate pricinuite în afară de vina proprietarului. Atunci prețitorii Reuniunii (cei din loc) merg și prețuesc vita, spunând cât a fost ea vrednică înainte de perire ori schilăvire și după cum umblă prețul vitelor.

Din suma astfel satorită de prețitori, Reuniunea dă proprietarului în bani gata 80% (adecă: 80 de zloți din fiecare sută de zloți a pagubei satorite), — și dacă su-

ma prețirii nu trece peste cea asigurată de proprietar pe vita perită.

(Tov.)

Hrănirea cailor cu ovăș. Ovășul se dă la caii de rând în boabe întregi. Urmarea este, că caii nu rod ovășul și astfel boabele trec prin trupul calului nemistuite. Aceasta nu se poate întâmpla, dacă ovășul se dă cailor turtit sau amestecat cu paie tăiate: în cazul acesta calul e silit să roadă și să mestece bine hrana. Boabele mărunțite și amestecate nu scuipitul se mistuie mai ușor și astfel hrana se folosește în măsură mai mare, pentru întărirea și dezvoltarea trupului. Afară de aceasta cruțăm mult ovăș. Când caii și-au pierdut pofta de mâncare, trebuie să-i lăsăm în liniște deplină; apoi le mai dăm să lingă sare mare. Lucrul de căpetenie e însă, să schimbăm cat de des nutrețul. Le dăm ici-colea tărățe muiate în puțină apă, dar tărățele să fie bune, și ceva sărate (cu slatină).

Stărpirea buruienilor din curți și drumuri. Nimic nu face o impresie mai urâtă, decât buruienile cari se resfață în mijlocul curței sau potecelor, crescând printre nisip, pietriș sau pietri. Distrugarea lor s'ar putea face prin pliviri, operație ce adeseori cere mult timp și osteneală.

Următorul mijloc este mai ieftin, în ori ce caz mai expediv: Se fierbe într'un vas 50 kgr. apă, 10 kgr. var nestins și 1 kgr. floare de pucioasă.

Lichidul ce se ridică asupra acestui amestec, după ce s'a răcit, se întrebuintază pentru udatul buruienilor, cari vor peri.

Apărarea șindilelor de putrezire. Foarte multe clădiri agricole sunt acoperite cu șindili de lemn, cari au desavantajul de a se deterioara repede sub acțiunea intemperțiilor atmosferice. S'a recomandat îmbibarea lor în carbolineu, aceasta însă ar avea drept urmare o sporire a inflamabilității lemnului. Un mijloc recomandat, deși ceva mai scump, este îmbibarea șindililor în apă de cremene.

Impungerea vitelor. Pentru ca să nu se împungă vitele în grajd este bine a li-se pune în vârful coarnelor nește ghiule mici făcute din lemn de nuc, cari nu se rup, fiind prinse printr'o sârmă trecute prin ghiule și prin corn și cari țin apoi ani întregi. Cu chipul acesta vitele nu se pot răni unele pe altele, împungându-se, și dasă are o vită năravul de a împunge, nu-i de lipsă a-i tăia vârful coarnelor, căci dacă o faci aceasta și apoi vinzi vita, ea perde din preț.

POȘTA REDACȚIEI.

— D-lui N. H. — Ghimbav. Manuscriptul trimis s'a primit. Va urma la timpul său. Sincere mulțumite și frațești salutări.

— V. C. maturisant. — Ohaba. Cele trimise s'au primit. Zelul și activitatea d-tale merită toată lauda. Mergând înainte pe drumul apucat și cetind și mai departe scriitorii noștri vechi și noi mai de seamă, d-ta vei ajunge departe. Vei deveni un scriitor bun, cetit și apreciat, ceea-ce numai spre bucuria noastră și faia țării Oltului va fi.

Atât pe d-ta cât și pe dl de mai sus, precum și pe toți cei-ce voiesc să muncească în ogorul neamului, în care avem încă multe buruieni de plivit, vă vedem bucuros și pe viitor în casele și curțile Olteanului.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Spre plăcută știre.

În zilele acestea va ieși de sub tipar, în tipografia „C. Pop din Făgăraș” o broșură de 5 coale tipar octav, cu o interesantă piesă teatrală:

Logodna dela Sfânt Ion

dramă populară în patru (IV) acte,
de AUGUSTIN SZILÁGYI, cand. adv.

Dupăce pe terenul acesta mai este încă mult de făcut, și dupăce piesele din popor sunt de tot ravi și

unele din ele nepotrivite, piesa aceasta este binevenită și credem că tot așa de bine va fi primită și de publicul cel mare românesc.

Scoaterea ei de sub tipar vom vesti-o iubiților noștri cetitori la timpul său.

De vânzare.

O casă de sub Nr. 51, din strada Becleanului (Făgăraș) este de vândut sub condițiuni favorabile, numai decât din mână liberă.

Informații să dau tot acolo.

A V I S!

Subscrisul aduc la cunoștința On. Public român, că am luat asupra-mi în regia proprie renumitul

Restaurant Promenad

din Brașov, (colțul promenadei de jos) și'l voiu
∴ conduce sub supraveghierea mea proprie. ∴

◀ BUCĂTĂRIE ESCELENTĂ. ▶

Vinuri curate. Bere de Steinbruch.

☛ Serviciu cu atențiune și prompt. ☚

Să recomandă tuturor patrioților români cari merg sau să reîntorc din România prin Brașov a cerceta restaurantul amintit.

cu stimă
Stefan Suciu
restaurater.

Încunoștințare.

Prin aceasta fac cunoscut On. public precum și domnilor comercianți și crășmari din loc și jur, cumcă că începând cu ziua de 25 Mai a. c. *am deschis* în casele D-lui Borsai Ferencz în Făgăraș, Vártér sub nr. 44,

„Un institut de renovarea și autenticarea măsurilor“ de cumpene și cântări,

balanșe-decimale,
centimale și cumpene-
pod, precum și greutateți.

Primesc efeptuirea din
nou la totfeliul de mă-

suri noaună, precum și reparaturi, per lângă prețurile cele mai moderate.

PAUL WIDMANN,
primul fabricant de cumpene brașovean.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit,** de curățit, de spălat și călcat (glanțuit) cu totfeliul de mașini și cu o

Instalațiune chimică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot feliul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pânură, pânzării, țesături, cătrînțe, torturi, arniciuri și tot feliul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite țigare pe pânză cu olei.

Serviciu prompt **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

Făgăraș, ulița Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Vár-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfeliul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericești și scolare; cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris, etc

Comandele din afară se efeptuesc repede.

Sprijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

În zilele acestea a sosit și să află de vânzare la tipografia noastră prețioasa cărticică:

„In amintirea Canonului Augustin Bunea.“

Articole și alte semne de durere ale neamului. Conține 200 pag. 8° mic. Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop